

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 10. De effectu Extremæ vnctionis, ac de eius ministro,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

partibus fiat: quandoquidem si quis careret aliquibus earum, ut manu, vel pede, nequiret aliqui valide suscipere istud sacramentum. Atque dato quod id esset de sacramenti essentia: non ideo tamen ipsum esset de necessitate sacramenti, in forma exprimentum, ut confirmatur a simili: quia etiam si vnctio in fronte dicatur esse de essentia Confirmationis: id tamen in istius forma non declaratur.

CAPVT X.

De effectu extremae vnctionis, deque eiusdem Ministro.

S V M M A R I V M.

- 57 Effectus sacramenti extremae vnctionis, ex Concilio Florent. & Trident. atque d. praecipuo in particulari, qui est gratia habitualis.
- 58 De cetero effectibus.
- 59 Gratia habitualis non ante datur in extrema vnctione, quam quinq; sensuum vnctio nes sint absoluta cum suis formis.
- 60 Omnis & solus Sacerdos esse potest huius sacramenti idoneus minister.
- 61 Quid requiratur ut Sacerdos non tantum licite hoc sacramentum administret: & excommunicatio Religiosi. Iudaei: & heretici: & schismatici.
- 62 Ex illi at o dicitur, an Extrema vnctio possit vni administrari a multis.

57. CONCILIVM Florent. in instruct. Armen. paucis ait Extremam vnctionis effectum esse mentis sanationem: & quantum expedit, etiam corporis. Concilium vero Trid. sess. 14. De extrema vnctione cap. 2. ex verbis D. Iacobi cap. 5. de eodem effectu sic tradit: Res & effectus huius sacramenti illis verbis explicatur, Et oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus: & si peccatis sit, remittetur ei. Res etenim haec, gratia est Spiritus sancti, cuius vnctio, delicta, si quae sint adde expianda, & peccati reliquias extergit, & aegroti animam alleuiat & confirmat, magnam in eodiuinae misericordiae fiduciam excitando, qua infirmus subleuatur, & morbi incommoda ac labores leuius fert: & tentationibus daemones calcaneo insidiantis facilius resistit, & sanitatem corporis interdum vbi, saluti animae expeditur, consequitur.

58. Ex quibus Concilij verbis intelligitur: gratiam habitua-lem, quae conferre nisi obex ponatur, commune est omnibus sacramentis, collata in extrema vnctione esse in infirmo fundamentum roboris & fortitudinis spiritualis tanquam virtute includens specialia Dei auxilio proportionata necessitati, quae contingit eo tempore, quo homo grauissime aegrotans vix potest mouere, & excitare seipsum ad configendum in extrema vitae pugna. Talia auxilia vero censentur quae sunt opportuna, aut ad roborandam spem, quae in articulo mortis debilitatur, per vitam male actam memoriam: aut ad hilaritatem animi concipiendam, quam morbi incommoda impedire solent: aut ad prompte & fortiter resistendum tentationibus daemones, quae tunc grauiorcs sunt.

59. Intelligitur praeterea hoc sacramentum de se praeparare animam, proximeque disponere ad introitum in caelum: quandoquidem non solum tollit peccata, si quae sint: sed etiam eorum reliquias abstergit: ac per praedicta auxilia iuuuat ad perseuerantiam in bono vsque ad mortem. Ceterum reliquiae peccatorum remissorum sunt, tum poenae temporales illis adhuc debita, tum quaedam procliuitates ad peccatum, nempe fomes concupiscentiae, prauis habitus animae, & male habitudines corporis: quarum priores per hoc sacramentum tolluntur ex opere operato, non tamen in totum: vt argumento est, quod pro defunctis, qui illo suscepto decesserunt, tanquam obnoxii poenae purgatorij fiant Ecclesiastica suffragia: posterioris vero quas manus experientia docet, hoc homine censentur, per istud sacramentum abstergi, quod contra illas superaddat vires, per auxilia ipsa memorata. De qua se plenius Suarez disput. 41. sect. 1. esse r. 2. Qui etiam videri potest in sequenti sect. 4. & Greg. a Valen. disput. 8. quaest. 1. sub fine pro solutione quarundam rationum, quae obici possunt aduersus secundarium huius sacramenti effectum tribuendi aliquando corporis

sanitatem: Satis enim nobis est, quod is expresse traditur a Concilio Trid. vt patet ex verbis supra citatis: sufficiens tunc indicetur a D. Iacobo in cap. 5. illis verbis: Et ratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus.]

Restat difficultas: Cum effectus gratiae habitualis & remissionis peccatorum detur de se in instanti: & ad huius sacramenti constitutionem sunt necessariae quinque vnctiones, & totidem eis respondentes formae iuxta numerum quinarium sensuum, An illud instans coingat finita vna vnctione, & forma ei respondentes an vero finitis pluribus, aut etiam omnibus. De qua re quatuor diuersas sententias Suarez proponit in eadem disput. 41. sect. 2. & eam, quam D. Thomae communem esse ait, sequitur: nempe tale instans esse illud in quo sacramentum hoc consummatur, Consummari autem tunc cum quinque memoratae vnctiones, & quinque eis respondentes verborum formae perficiuntur. Omnes enim sunt de essentia huius sacramenti: quandoquidem nec vna, nec plures earum, nisi omnes concurrant, significant sufficienter effectum ipsum gratiae habitualis, & remissionis peccatorum: quae non est in hoc sacramento, sicut nec in alio, certi tantum generis peccatorum; sed cuiuscumque generis.

Si obicias neque per omnes simul integre significari talem effectum huius sacramenti: quia significantur tantum peccata per quinque sensus commissa; praeter quae, dantur alia: nimirum ea quae sola mentis cogitatione, aut interiori tantum voluntate committuntur Respondet sub fine eiusdem sectionis Suarez: quod licet non omnia peccata mandentur executioni per aliquem sensum: neque omnia pro obiecto habeant aliquid per se perceptibile aliquo sensu: nullum tamen ab homine committi peccatum, quin ducat originem ab aliqua specie per sensum accepta: siquidem radix omnium peccatorum est cogitatio, quae debet originem ducere ab aliquo ex quinque sensibus iuxta illud: Nihil est in intellectu quin fuerit prius in sensu: De qua re plura idem Suarez in sequenti sect. 3. inquirens vtrum aliquando effectus praedictus detur sine omnibus quinque vnctionibus, concluditque negatiue. Id quod satis aperte sequitur ex antedictis.

RELIQVA PARS CAPITIS.

De Ministro Extremae vnctionis.

60. SACERDOTEM, siue constitutum in dignitate, siue gerentem animarum curam, siue etiam simplicem: non autem alium, ne Diaconum quidem, esse ministrum ad huius sacramenti validitatem necessarium habetur per illud Iacobi cap. 5. Inducat Presbyteros Ecclesiae. Quo nomine (vt Concilium Trid. sess. 14. De extrema vnct. cap. 3. notat) noetae seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt eo loco; sed Episcopi, aut Sacerdotes ab ipsis ordinati per impositionem manuum presbyterij. Vnde sequitur solum Sacerdotem esse proprium huius sacramenti Ministrum. Quod certum est de fide ex eodem Concilio ibidem canon. ultimo, De extrema vnctione. Vnde a nullo alio potest valide confici, adeo ut nullam ob causam, non modo laicus, sed ne Diaconus quidem possit conferre tale sacramentum, prout esse commune Theologorum sententiam Suarez ait disput. 43. sect. 1. nu. 5. Vbi in eiusdem confirmationem adfert hanc rationem: quod in rebus supernaturalibus quae ex institutione diuina pendunt, non liceat nobis exceptionem addere sine autoritate, aut euidenti ratione. At nulla datur autoritas ad casum aliquem excipiendum a generali praescripto D. Iacobi: scilicet vt ad vngendum infirmum inducatur Presbyter. Nec item datur probabilis ratio: praefertim cum sacramentum hoc non sit magis necessitatis, quam sacramentum poenitentiae: quod tamen in nullo casu, alius quam Sacerdos administrare potest. Sic ergo relinquatur, non alium esse Ministrum Extremae vnctionis quam sacerdotio initiatum.

61. Porro etiam si omnis Sacerdos, hoc ipso quod Sacerdos, est, possit valide istud sacramentum conferre: tamen vt simul possit licite, necessarium est praeterea secundum omnes inquit Suarez disput. 45. sect. 2. nu. 3. vt sit proprius Sacerdos

agroti, vel ab eodem proprio habeat potestatem. Nam illicitum graueque peccatum est in re graui vsurpare sibi alienum officium, ac iurisdictionem sine legitima autoritate: nam id alteri iniuriosum est, & perturbationis ac discordiarum causa. Quo nomine in Clementina prima De privilegijs, excommunicantur Religiosi administrantes sacramentum hoc Clericis aut Laicis, sine legitima facultate ad id habita, per privilegium sedis Apostolicæ, aut per licentiam parochialis Presbyteri.

De qua excommunicatione iam diximus in precedenti tomo 2. libro 18. nu. 408 & tribus sequentibus: addendum est tantum ex Caier. in verbo excommunicatio cap. 64. & Saero in 4. dist. 23. q. 2. art. 1. ad excusanda ab eadem iura & à peccato, sufficere rationem Presbyteri parochialis: seu quod ipse credatur habiturus ratum, & quoque animo laturus sit tale factum. Ratio est, quam habet Suarez loco post citando: quia in tali ministerio, iurisdictione non est de substantia sacramenti, nec per se illius principium (sicut est in sacramento poenitentiae) sed conditio necessaria ut licite fiat. Immo vero neque praesumptionem illam in extrema necessitate, seu immineente morte, esse necessariam ad excusationem, addit Sotus: quia non est intentio Ecclesiae infirmum priuare hoc sacramento (cuius vsu ex attrito fieri potest contritus) & per consequens, nec vigente extrema necessitate prohibere quemquam, qui potest illud ministrare. Id quod locum habere potest etiam si Parochus esset inuitus, expresse nolens nec per se, nec per alium ministrare: dummodo tamen vitetur violentia & scandalum; constetque illum inique id facere, & infirmum laborantem necessitate talis sacramenti, eodem dignum esse. Ita Suarez docet d. sp. 44. sect. 2. nu. 3. quia tunc non esset vsurpatio iurisdictionis, sed defensio innocentiae. Et quamuis tunc Parochus ipse sit inuitus, tamen potest praesumere; vel Episcopi, vel Summi Pontificis licentiam, rationemve non deesse; quia non est verisimile Ecclesiam velle in eo casu priuare infirmum tam vili remedio, neque iniquitati eiusmodi pastoris fauere, aut ei tribuere tam rigorosum ius, contra spiritualem salutem fidelium.

62. Restat dubitatio, An hoc sacramentum dari possit à multis Sacerdotibus simul: non enim tantum posse, sed etiam debere, videtur sequi ex eo, quod D. Iacobus loquatur plurali numero, *Inducat pr. sbyteros Ecclesie*. Sed in contrarium est decretum Alexandri tertij, relatum in cap. Quia fuit, De verborum signific. quod Sacerdos praesente vno clerico, ac etiam solus, possit infirmum vngere. D. autem Iacobus plurali vsu est pro singulari; vt sensus illius sit, inducat aliquem ex Presbyteris: sicut cum dicitur, *Qui agrotat, vocet medicos*, hoc est aliquem ex medicis. Sic enim dicuntur Matth. 27. latrones crucifixi cum Christo ei impropersse: cum cõfiter ex cap. 23. D. Lucæ vnum tantum id fecisset: ita ut sensus D. Mathaei esse debeat, latrones, id est, vnus ex latronibus. Aduerte autem ex D. Thomæ & aliorum sententia, quam sequitur Suarez *dissut. 43. sect. 2. n. 5.* valide conferri hoc sacramentum à pluribus Sacerdotibus, partialiter sic concurrentibus, vt vnus faciat vnam vel plures vnctiones profereudo formas eis proportionatas, non item omnes essentielles: alius vero suppleat quæ defuerint. Quamquam id facere, cum re-
p. g. ut commun. vsu Eccl. sic, illicitum est, nisi necessitas aliqua excuset: vt si Sacerdos post peractas aliquas vnctiones moriatur, aut propter aliquod impedimentum omnes persequi nequeat. Tunc enim alter Sacerdos peragere debet eas vnctiones quæ restant, neque iam peractas repetere: vt pote ex se sufficientes in suo gradu ad verum sacramentum perficiendum. Suan enim significationem & perfectionem partialem habuerant, vt patet ex eo quod sacramentum completum fuisset ac perfectum, si cætera ad illius constitutionem requisita, fuissent illis ab eodem Ministro addita. Sicut ergo commune est huic sacramento, cum sacramento Eucharistiæ, vt plures habeat materias & formas partiales: ita etiam est, vt constructio vnus partis illius (tanquam ex se vnica) non debeat repeti, si nequeat idem Sacerdos cæteras eis adiungere, oporteatque ad integram sacramenti constructionem, alium Sacerdotem supplere defectum ipsius. Videri potest in seq. nu. 6. & 7. idem Suarez: & in consequenti octauo de eo; possitne istud sacramentum

conferri validum, si à pluribus simul Sacerdotibus conficiatur: sic nimirum vt dum vnus vngit oculos, alius vngat nares & sic de alijs. Quod quidem illicitum esse, & necessitate vigente reddi licitum sicut antedictum, pariter idem author censet. Fundamentum vero est, quod ex antedictis, nec ordo inier vnctiones, nec vnitas ministrum requiratur de necessitate ad validitatem huius sacramenti.

CAPVT XI.

De recipientibus sacramentum Extreme vnctionis.

SVMMARIVM.

63. Extrema vnctio non est conferenda mortuo. In dubio de morte, dari potest sub conditione.
64. Cui vno conferri debet.
65. Documenta aliquot de eo qui cum antea haberet, amisit vsu rationis in infirmitate: possitne ei administrari istud sacramentum.
66. Solus infirmus capax est huius sacramenti.
67. Explicatio difficultatis, An de necessitate sacramenti sit, vt infirmus illum constituat in periculo mortis.
68. Non datur hoc sacramentum damnatis ad mortem, nec nauigaturus periculis.
69. Senibus moribundis dari potest: itemque iis qui nunquam peccarunt actualiter.
70. Quæ partes corporis sint vngenda in administratione Extreme vnctionis.

NOTANDVM est primo, non esse conferendum hoc sacramentum iam vita functo. Ratio est, quia sacramenta sunt medicinae pro solis viatoribus instituta, vt iam docuimus libro 26. cap. 7. in initio. Cum vero de aliquo dubitatur an mortuus sit nec ne, ei conferri potest sub conditione, Si non es mortuus, &c. iuxta communem Theologorum & Summulariorum sententiam, vt habet Suarez *dissut. 42. sect. 1. sub initium*. Rationem addens, quia per eam conditionem adiunctam, tollitur omne periculum irrogandi sacramento iniuriam, & interea subuenitur proximo de magno subsidio suæ salutis, cuius forte adhuc capax est. Notandum est secundo, sacramentum hoc non nisi baptizato conferendum esse: cum baptismus iuxta sit sacramentorum: neque omni baptizato, sed tantum ei qui rationis vsu habeat, vel alias habuerit. Illius enim capaces non esse infantes, nec perpetuo amentes, sicut nec sunt, aut fuerunt rationis; communis est, vt in ead. *sect. nu. 3. Suarez mens*, Theologorum consensus in 4. dist. 23. vno Ioanne Maiore excepto, qui contrarium tenens, repugnat vt Ecclesie consuetudini, sic & rationi: quia sicut tales non sunt capaces Poenitentiae: ita nec Extreme vnctionis, quæ est sacramentum consummationis Poenitentiae, quemadmodum habet Concilium Tridentinum sess. 14. in initio doctrinæ De Extreme vnct. Accedit quod non sunt capaces primarij effectus huius sacramenti: qui est, vt ante ex ipso Concilio Trident. proposuimus initio capitis quarti, si quid ex peccatis superfluis expandum illud abstergere, & animum infirmi alleviare, & confortare: excitando in eo magnam diuinæ misericordiae fiduciam, qua morbi incommoda leuius ferat, & tentationibus diuiniis facilius resistat. Quæ omnia supponunt rationis vsu: ante quem non contingit peccare actu, aut fiduciam diuinæ misericordiae concipere, aut diaboli tentationibus resistere. Et dare sacramentum ei in quo non potest suum primarium effectum habere, facile quum est.

Notandum est tertio, difficultate esse. Num ei qui habuit vsu rationis, dari possit hoc sacramentum, si in extremis constitutus, ipsum rationis vsu amisit, nec sit compos sui. De qua tenenda sunt hæc documenta pro praxi.

Primum est. Secundum communem Theologorum sententiam, Suarez *hab. 1. ibidem nu. 5.* ad huius sacramenti substantiam sufficere, vt recipientis capax fuerit peccati actualis, deuotionis, tentationis, & resistentiae, itemque fiducia in Deum: neque obflare, quod hic & nunc tales actus exercere nequeat:

quia